Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2023/2682

28.11.2023

SKLEP SVETA (SZVP) 2023/2682

z dne 27. novembra 2023

o ukrepu pomoči v okviru Evropskega mirovnega instrumenta v podporo vojaškim akterjem in mornaricam obalnih držav, vključenih v operacije pomorske varnosti v Gvinejskem zalivu

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji, zlasti člena 28(1) in člena 41(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Sklep Sveta (SZVP) 2021/509 ([1]) vzpostavlja Evropski mirovni instrument (v nadaljnjem besedilu: Instrument), s katerim države članice v okviru skupne zunanje in varnostne politike financirajo ukrepe Unije za ohranjanje miru, preprečevanje sporov in krepitev mednarodne varnosti na podlagi člena 21(2), točka (c), Pogodbe. Natančneje, na podlagi člena 1(2), Sklepa (SZVP) 2021/509 se Instrument uporablja za financiranje ukrepov pomoči, kot so ukrepi za krepitev zmogljivosti tretjih držav ter regionalnih in mednarodnih organizacij na vojaškem in obrambnem področju.

(2) Ob deseti obletnici Yaoundéjskega kodeksa ravnanja so Unija in njene države članice ponovno potrdile podporo regiji Gvinejskega zaliva in zavezanost krepitvi pomorske varnosti na tem območju.

(3) Svet je 4. maja 2022 odobril koncept glede morebitnega ukrepa pomoči obalnim državam Gvinejskega zaliva, katerega krovni cilj je podpreti dejavnosti pod afriškim vodstvom za pomorsko varnost in proti piratstvu, ki jih izvajajo vojaški akterji držav Gvinejskega zaliva, katerih končni cilj je zmanjšati pogostost, trajanje in intenzivnost nasilja in kriminala, in zaščititi plovila mornarice ter obalno prebivalstvo in njegove možnosti preživljanja.

(4) Svet je v okviru koncepta odobril pripravljalni ukrep, ki naj bi bil podlaga za prihodnji predlog visokega predstavnika za zunanje zadeve in varnostno politiko (v nadaljnjem besedilu: visoki predstavnik) za prihodnji ukrep pomoči za okrepitev pomorske varnosti v Gvinejskem zalivu. Pripravljalni ukrep se je izvajal med septembrom in decembrom 2022 in je imel dvojni cilj: prvi, opredeliti in oblikovati tehnične specifikacije za izvidniško-obveščevalni sistem ter objektivna in pregledna merila za izbiro lokacije, ter drugi, oceniti mornarice obalnih držav Gvinejskega zaliva, da bi se ugotovilo, katera je s tehničnega in političnega vidika najbolj stabilna za doseganje ciljev ukrepa pomoči. Pripravljalni ukrep je pokazal, da je zrakoplov s posadko optimalna rešitev za izvidniško-obveščevalni sistem, Kamerun, Gana, Kongo in Benin pa najustreznejše obalne države Gvinejskega zaliva, ki imajo zadostne mornariške, regulativne in politične zmogljivosti za sodelovanje pri ukrepu pomoči.

(5) Januarja in junija 2023 je bilo izpeljanih več dogodkov določanja področja uporabe in ozaveščanja, vključno z misijami na terenu, da bi še bolj izboljšali in dopolnili ugotovitve pripravljalnega ukrepa ter se lahko v celoti uskladili in sodelovali s predhodno opredeljenimi obalnimi državami Gvinejskega zaliva in regionalnimi organizacijami, ki so del yaoundéjske strukture, zlasti Območni center za pomorsko varnost v srednji Afriki (CRESMAC), Območni center za pomorsko varnost v zahodni Afriki (CRESMAO), Medregionalni koordinacijski center (ICC) in večnacionalni centri za pomorsko usklajevanje (MCC) v mestih Douala, Akra in Pointe Noire. Kot posledica ozaveščanja in na podlagi izražene pripravljenosti predhodno opredeljenih obalnih držav Gvinejskega zaliva sta bila Kamerun in Gana izbrana za upravičenki ukrepa pomoči.

([1]) Sklep Sveta (SZVP) 2021/509 z dne 22. marca 2021 o vzpostavitvi Evropskega mirovnega instrumenta in razveljavitvi Sklepa (SZVP) 2015/528 (UL L 102, 24.3.2021, str. 14).

(6) Glede na kompleksnost ukrepa pomoči in da bi omejili morebitna politična ali tehnična tveganja, bo pomoč obalnim državam Gvinejskega zaliva na področju pomorske varnosti postopna. Na podlagi rezultatov šestmesečne ocene ukrepa pomoči bo mogoče sprejeti odločitev o nadaljevanju in razširitvi ukrepa pomoči na druge obalne države Gvinejskega zaliva, po možnosti leta 2024.

(7) Visoki predstavnik je 16. junija 2023 prejel prošnjo Gane, naj Unija pomaga njeni mornarici pri nabavi ključne opreme za krepitev njenih operativnih zmogljivosti patruljiranja na odprtem morju.

(8) Visoki predstavnik je 19. septembra 2023 prejel prošnjo Kameruna, naj Unija pomaga njegovi mornarici pri nabavi ključne opreme za okrepitev njenih operativnih zmogljivosti za patruljiranje na odprtem morju ter yaoundéjski strukturi pri zagotavljanju izvidniško-obveščevalnih storitev z zračnimi sredstvi s posadko, da bi okrepili operativne zmogljivosti držav članic yaoundéjske strukture za nadzor v Gvinejskem zalivu, končni cilj pa je izboljšanje pomorske varnosti v regiji.

(9) Ukrepi pomoči se izvajajo ob upoštevanju načel in zahtev iz Sklepa (SZVP) 2021/509, zlasti skladno s Skupnim stališčem Sveta 2008/944/SZVP ([2]), ter v skladu s pravili za izvrševanje prihodkov in odhodkov, ki se financirajo v okviru Instrumenta.

(10) Svet vnovič potrjuje svojo odločenost, da bo varoval, spodbujal in uresničeval človekove pravice, temeljne svoboščine in demokratična načela ter krepil pravno državo in dobro upravljanje v skladu z Ustanovno listino Združenih narodov, Splošno deklaracijo o človekovih pravicah in mednarodnim pravom, zlasti mednarodnim pravom o človekovih pravicah in mednarodnim humanitarnim pravom –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Vzpostavitev, cilji, področje uporabe in trajanje

1. Vzpostavi se ukrep pomoči yaoundéjski strukturi, Kamerunu in Gani (v nadaljnjem besedilu: upravičenke), ki se financira v okviru Evropskega mirovnega instrumenta (v nadaljnjem besedilu: Instrument) (v nadaljnjem besedilu: ukrep pomoči).

2. Cilj ukrepa pomoči je okrepiti operacije za boj proti piratstvu in pomorsko varnost ter dejavnosti odvračanja v Gvinejskem zalivu s krepitvijo zmogljivosti yaoundéjske strukture in njenih držav članic, zlasti z izboljšanjem njihovega poznavanja situacije na morju in s povečanjem zmogljivosti izbranih obalnih mornaric za patruljiranje na odprtem morju, pri čemer so končni cilji zmanjšanje pogostosti kriminala ter zaščita pomorskih plovil, virov in obalnega prebivalstva ter njegovih možnosti preživljanja.

3. Za doseganje cilja iz odstavka 2 se z ukrepom pomoči financirajo naslednji tipi opreme in storitev, ki niso zasnovani za uporabo smrtonosne sile:

(a) zagotavljanje izvidniško-obveščevalnih storitev prek zračnih sredstev s posadko v obdobju enega leta; nacionalni center za pomorske operacije kamerunske mornarice v Douali je odgovoren za prejemanje, nadaljnjo obdelavo in izmenjavo izvidniško-obveščevalnih informacij z drugimi regionalnimi centri in pomorskimi koordinacijskimi centri yaoundéjske strukture prek regionalnega informacijskega sistema yaoundéjske strukture;

(b) podpora patruljnim plovilom:

  (i) Kameruna z intervencijskimi hitrimi čolni;

  (ii) Gane s pomorskimi brezpilotnimi zračnimi sistemi za nadzor na morju, inženirskim materialom za vzdrževanje plovil in potapljaško opremo;

(c) strokovnjak za tehnično pomoč za pomoč mornaricama Kameruna in Gane;

([2]) Skupno stališče Sveta 2008/944/SZVP z dne 8. decembra 2008, ki opredeljuje skupna pravila glede nadzora izvoza vojaške tehnologije in opreme (UL L 335, 13.12.2008, str. 99).

(d) en mornariški strokovnjak, ki se bo povezal z elementi yaoundéjske strukture, in sicer ICC, CRESMAC , CRESMAO ter MMCC v Douali, Kamerun, in Akri, Gana.

4. Ukrep pomoči traja 48 mesecev od sprejetja tega sklepa.

Člen 2

Finančna ureditev

1. Referenčni finančni znesek za kritje odhodkov, povezanih z ukrepom pomoči, znaša 21 000 000 EUR.

2. Vsi odhodki se upravljajo v skladu s Sklepom (SZVP) 2021/509 in pravili za izvrševanje prihodkov in odhodkov, ki se financirajo v okviru Instrumenta.

Člen 3

Dogovori z upravičenkami

1. Visoki predstavnik z upravičenkami sklene potrebne dogovore, da zagotovi, da te spoštujejo zahteve in pogoje, določene s tem sklepom, kar je pogoj za zagotavljanje podpore v okviru ukrepa pomoči.

2. Dogovori iz odstavka 1 vključujejo določbe, ki upravičenke zavezujejo, da zagotovijo:

(a) da enote oboroženih sil Kameruna in Gane, ki prejemajo podporo v okviru ukrepa pomoči, spoštujejo ustrezno mednarodno pravo, zlasti mednarodno pravo o človekovih pravicah in mednarodno humanitarno pravo;

(b) pravilno in učinkovito rabo vseh sredstev, dodeljenih v okviru ukrepa pomoči, za namene, za katere so bila zagotovljena;

(c) zadostno vzdrževanje vseh sredstev, zagotovljenih v okviru ukrepa pomoči, da se zagotovi njihova uporabnost in operativna razpoložljivost v njihovem življenjskem ciklu;

(d) da vsa sredstva, ki se zagotovijo ali vzdržujejo v okviru ukrepa pomoči, ob koncu svojega življenjskega cikla ne bodo izgubljena ali brez privolitve Odbora Instrumenta, ustanovljenega na podlagi Sklepa (SZVP) 2021/509, prenesena na osebe ali subjekte, ki niso opredeljeni v navedenih dogovorih.

3. Dogovori iz odstavka 1 vključujejo določbe o začasni ustavitvi in prenehanju podpore v okviru ukrepa pomoči, če se ugotovi, da upravičenka krši obveznosti iz odstavka 2.

Člen 4

Izvajanje

1. Visoki predstavnik je odgovoren, da se ta sklep izvaja v skladu s Sklepom (SZVP) 2021/509 in pravili za izvrševanje prihodkov in odhodkov, ki se financirajo v okviru Instrumenta, skladno z integriranim metodološkim okvirom za ocenjevanje in opredelitev potrebnih ukrepov in kontrol za ukrepe pomoči v okviru Instrumenta.

2. Dejavnosti iz člena 1(3) izvaja *Fundación Internacional y para Iberoamérica de Administración y Políticas Públicas (FIIAPP) – Cooperación Española*.

Člen 5

Spremljanje, kontrola in ocenjevanje

1. Visoki predstavnik spremlja, ali upravičenke izpolnjujejo obveznosti iz člena 3. S tem spremljanjem se zagotavlja boljša seznanjenost z okoliščinami in tveganji kršitev obveznosti, določenih v skladu s členom 3, ter prispeva k preprečevanju takih kršitev, tudi kršitev mednarodnega prava o človekovih pravicah in mednarodnega humanitarnega prava s strani enot, ki prejemajo podporo v okviru ukrepa pomoči.

2. Kontrola opreme in blaga po odpremi se organizira na naslednji način:

(a) preverjanje dostave, pri čemer sile končnega uporabnika po prenosu lastništva podpišejo potrdila Instrumenta o dostavi;

(b) poročanje, pri čemer upravičenka letno poroča o dejavnostih izvedenih z opremo, blagom in storitvami, zagotovljenimi v okviru ukrepa pomoči, ter o popisu navedenega blaga, dokler Politični in varnostni odbor (PVO) ne presodi, da tako poročanje ni več potrebno;

(c) obiski na terenu, pri čemer upravičenka visokemu predstavniku in revizorjem Instrumenta omogoči, da se na zahtevo izvedejo kontrole na terenu in revizije Instrumenta.

3. Visoki predstavnik po zaključku ukrepa pomoči izvede končno ocenjevanje, v okviru katerega se oceni, ali je ukrep pomoči prispeval k uresničitvi ciljev iz člena 1(2).

Člen 6

Poročanje

V obdobju izvajanja visoki predstavnik PVO predloži šestmesečna poročila o izvajanju ukrepa pomoči v skladu s členom 63 Sklepa (SZVP) 2021/509. Upravitelj za ukrepe pomoči redno obvešča Odbor Instrumenta, ustanovljen s Sklepom (SZVP) 2021/509, o izvrševanju prihodkov in odhodkov v skladu s členom 38 navedenega sklepa, tudi z obveščanjem o udeleženih dobaviteljih in podizvajalcih.

Člen 7

Začasna ustavitev in prenehanje

1. PVO lahko v skladu s členom 64 Sklepa (SZVP) 2021/509 odloči, da se v celoti ali delno začasno ustavi izvajanje ukrepa pomoči.

2. PVO lahko tudi priporoči, da Svet odloči, da ukrep pomoči preneha.

Člen 8

Začetek veljavnosti

Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.

V Bruslju, 27. novembra 2023

Za Svet
predsednica
Y. DÍAZ PÉREZ